

Mgr. Hana Šlégrová, Ph.D.

NOTOVÁ SOUSTAVA

VY_32_INOVACE_262

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Rokycany, příspěvková organizace

ulice Míru 64 , 337 01 Rokycany

Vzdělávací oblast : Umění a kultura

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník :6., 7.

Vyučující: Mgr. Hana Šlégrová, Ph.D.

Anotace:

Zpracována prezentace v WORDU. Téma: „NOTOVÁ SOUSTAVA.“ Opakování a procvičení látky o notách, pomlkách, taktech, zápisu do notové osnovy, hudebních klíčích. Součástí je pracovní list se základními symboly – žáci vystřihnou, nalepí do sešitů a udělají zápis podle prezentace.

Jazyk: Čeština

Očekávaný výstup:

Naučení notového zápisu

Datum vytvoření: leden 2012

NOTOVÁ SOUSTAVA

NOTOPIS

Notová osnova, takt a jeho druhy

Tóny, nebo bubenické údery zapisujeme notami.

Délku tónu či úderu označujeme tvarem noty zapsané v notové osnově.

Notová osnova

Je soustava 5-ti vodorovných čar, ve kterých jsou takty, které oddělujeme svislými čarami.

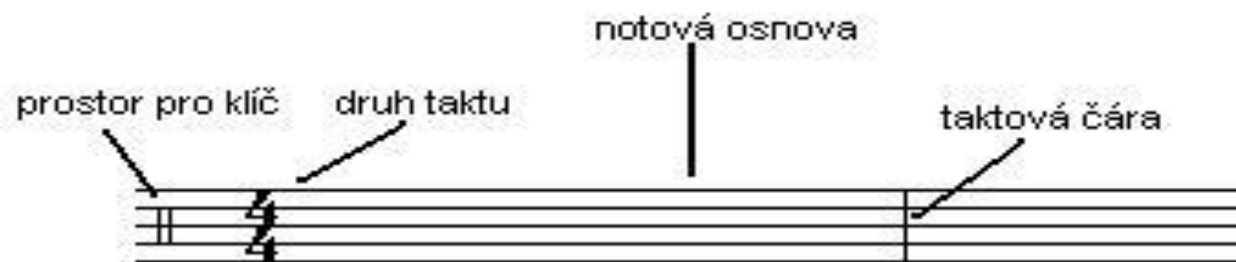
Takty dále členíme na doby tj. stejně dlouhé časové úseky.

Na začátku osnovy je vždy zapsáno o jaký **takt** se jedná.

Nejznámější je **4/4** (čtyř-čtvrtkový) to znamená, že do jednoho taktu se vejdou 4 doby neboli čtyři čtvrtkové noty.

do **3/4** se vejdou tři čtvrtkové noty neboli 3 doby.

Takt **6/8** (šesti-osminový) uvádí šest osminových not na jeden takt

Podle délky trvání se noty dělí
- délky pravidelně se dělících not:

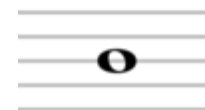
- celá - trvá 4 doby

- půlová - trvá 2 doby

- čtvrtová - trvá 1 dobu

- osminová - trvá 1/2 doby

- šesnáctinová - trvá 1/4 doby

- dvaatřicetinová - trvá 1/8 doby

- čtyřiašedesátinová - trvá 1/16 doby atd.

Pomlky

- grafický symbol pro vyjádření délky ticha (doby, kdy nástroj/zpěvák nevydává žádný tón)

- zapisujeme je do notové osnovy

- stejně jako noty se dají dělit pravidelně

- celá - trvá 4 doby

- půlová - trvá 2 doby

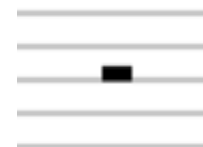
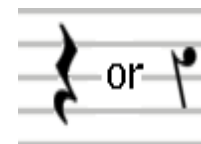
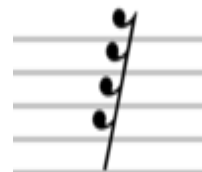
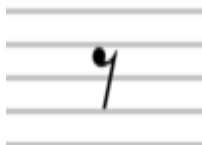
- čtvrtová - trvá 1 dobu

- osminová - trvá 1/2 doby

- šesnáctinová - trvá 1/4 doby

- dvaatřicetinová - trvá 1/8 doby

- čtyřiašedesátinová - trvá 1/16 doby atd.

- pro vícetaktové pomlky používáme kombinace následujících pomlk

- 1taktové
- 2taktové
- 3taktové
- 4taktové

Posuvky

- danou notu zvyšují nebo snižují o půltón (nebo i dva půltóny)

- píšeme je před danou notou

- patří mezi ně

- křížky #

fis, cis, gis, dis, ais, eis, his (toto pořadí je pevné)

- béčka b

bé, es as, des, ges, ces, fes (toto pořadí je pevné)

- odrážky ♮ - ruší křížek/béčko

- zápis křížků a béček do notové osnovy má svá pravidla, píšeme je takto.

Klíč

- píšeme ho na začátek notové osnovy

- pro různé nástroje používáme různé klíče (nejčastěji houslový a basový)

- houslový klíč

- začíná v místě noty g^1 , proto g klíč (g^1 se nachází na druhé lince a od něj odvozujeme všechny tóny)

- v houslovém klíči se zapisujeme noty v rozsahu cca $e - f^3$

- basový klíč

- začíná v místě noty f (malé f), proto f klíč (f se nachází na čtvrté lince a od něj odvozujeme všechny tóny)

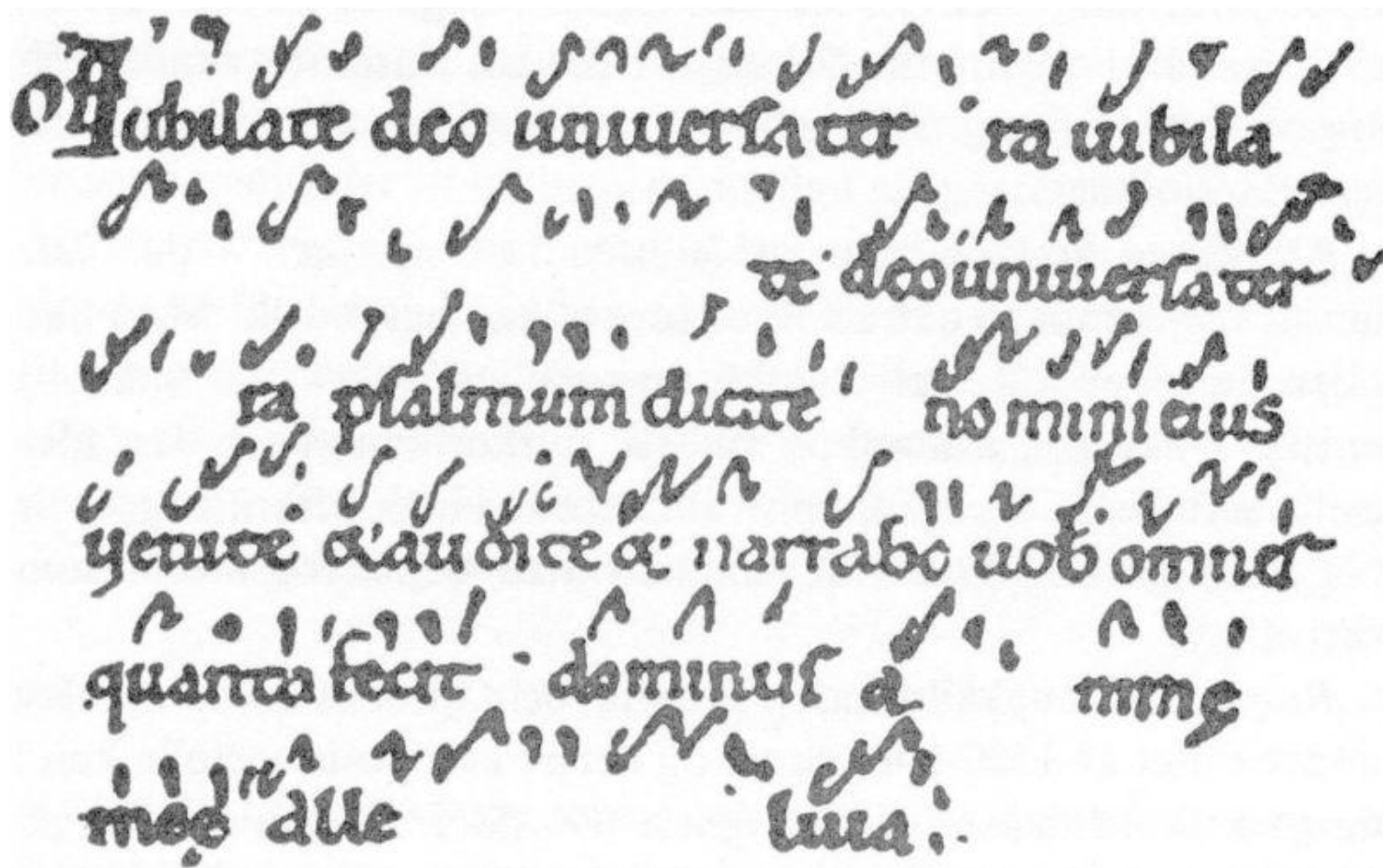
- v basovém klíči zapisujeme tóny cca c^1 a nižší

- už méně častý je klíč altový

JAK SE ZAPISOVALY NOTY DŘÍVE – TROCHU Z HISTORIE

Neumy – první záznam skladby

1

Renesance – tabulatura

2

Kodex speciální

3

Baroko – rukopis J.S.Bacha

4

Klasicismus – rukopis L.Beethovena

5

ODKAZY, ZDROJE:

1. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Neume2.jpg>
2. http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Vihuela-Tab_Fuenllana_1554.jpg
3. http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Codex_specialnik_p64.jpg
4. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:BWV1001-cropped.jpg>
5. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:BeethovenSinfonia5autografo.jpg>